

Høgskolen i Hedmark
LUNA

Norsk årsstudium: 2NO35-1 Språkleg modul A, Språk- og tekststrukturar

Nynorsk

Eksamen (6 timar)

6. desember 2011, kl. 09.00-15.00

Vel to av fire oppgåvedelar:

Oppgåvesettet består av fire delar (A, B, C, D), som til saman dekkjer pensumet i fonologi (A), morfologi (B), syntaks (C) og tekst- og diskursanalyse (D) for Norsk årsstudium, modul A, språk- og tekststrukturar, slik det er spesifisert i studieplanen for denne studieeininga. Du skal velje to delar (inkludert delspørsmål) og skrive eitt av svara dine på bokmål og det andre svaret på nynorsk (med mindre du har søkt om fritak). Du kan sjølv bestemme kva svar som skal vere på bokmål eller nynorsk.

Vekting:

Arbeidstid per oppgåvedel er berekna til ca. tre timar. Dei to oppgåvedelane du har valt, tel likt i vurderinga og ved karaktersetjinga. Karaktersetjinga følgjer ECTS-skalaen og den norske kvalitative beskrivinga av bokstavkarakterane.

Hjelpemiddel:

Norsk-norsk ordliste (utan eigne merknader/markeringar)

Vedlegg: Per Johansen: *Dialekter*. Hamar Arbeiderblad, 29.04.2011, s. 28.

Sider: 2 oppgåveark (nynorsk) + vedlegg

OPPGÅVEDEL A – Fonologi

- Avisinnlegget "Dialekter" (sjå vedlagd tekst) inneheld faktafeil om fonologisk terminologi/kategorisering. Forklar Per Johansen kva som er den riktige inndeling, og på kva grunnlag ein delar inn lydane i norsk.
- Per Johansen skriv blant anna også noko interessant om lydane *i* og *y* i Solør-dialekten. Diskuter dette skiljet mellom to slike lydar ut frå eit teoretisk perspektiv der du også kjem inn på skiljet mellom fonem og allofonar.
- Kva kallar ein det fonologiske fenomenet som Per Johansen prøver å skrive som *læinne* (normalisert: *landet*), *kæin* (normalisert: *kan*), *tæljkniven* (normalisert: *tollkniven*), og *hæin* (normalisert: *han*)?

OPPGÅVEDEL B – Morfologi

- a) Per Johansen (sjå vedlagd tekst) skriv: *Solunga bruke itte bokstaven y i alfabetet i daglig tale*. Diskuter frasen *daglig tale* ut frå eit morfologisk og ortografisk perspektiv.
- b) Diskuter ordforma *smågutten* i forhold til den morfologiske fagtermen leksikalisering.
- c) Analyser følgjande ordformer frå den vedlagde teksten i ein morfologisk trestruktur:
 1. *trøndera* (normalisert: *trønderar* eller *trøndere*)
 2. *meningsfylte*
 3. *kakuboksen* (normalisert: *brødboksen*)
 4. *bekjentgjøra*

OPPGÅVEDEL C – Syntaks

- a) Diskuter den syntaktiske og semantiske forskjellen mellom dei understreka frasane i døma frå den vedlagde teksten "Dialekter". Kom også inn på kva rolle verbet spelar i denne samanhengen.
 1. *Trøndera fatte seg i korthet*. (normalisert: *Trønderar fattar seg i korthet*.)
 2. *Æ e i a* (*æ å*). (normalisert: *Eg er i A*, (*eg òg*.)
 3. *Hæin bæssfar ... hogg tak ti ei kaku* (normalisert: *Han bestefar ... hogg tak i eit brød*)
 4. *Solunga bruke itte bokstaven y i alfabetet*. (normalisert: *Solungane bruker ikkje bokstaven y i alfabetet*)
 5. *I Solør hendte det ei arti historie før nåa år sea*. (normalisert: *I Solør hende det ei artig historie for nokre år sia*.)
 6. *Høymessen er i dag aflyst* (normalisert: *høgmessa er i dag avlyst*)
- b) Analyser følgjande setning ved hjelp av feltskjema og syntaktisk trestruktur med markeringar for funksjon og form:
Klokkern skulle bekjentgjøra dette før menigheta ved å henge opp en plakat på kyrkjedøra. (Normalisert: *Klokkaren skulle kunngjere dette for kyrkjelyden ved å hengje opp ein plakat på kyrkjedøra*.)

OPPGÅVEDEL D – Tekst- og diskursanalyse

- a) Finn og diskuter konkrete døme på ekspressive, referensielle og mellommenneskelege språkfunksjonar i den vedlagde teksten "Dialekter". Trekk også inn Habermas sine tre gyldigheitskrav (subjektiv, objektiv og sosial gyldigheit).
- b) I kva grad meiner du at den vedlagde teksten passar til hovudtydinga til ordet/termen *kommunisere*?
- c) Kva er hovudproposisjonen, og kva er presupposisjonane i følgjande setning:
Vi har fryktelig mange dialekter her i læinne. (Normalisert: *Vi har fryktelig mange dialektar her i landet*.)

Høgskolen i Hedmark
LUNA

Norsk årsstudium: 2NO35-1 Språklig modul A, Språk- og tekststrukturer

Bokmål

Eksamen (6 timer)

6. desember 2011, kl. 09.00-15.00

Velg to av fire oppgavedeler:

Oppgavesettet består av fire deler (A, B, C, D), som til sammen dekker pensumet i fonologi (A), morfologi (B), syntaks (C) og tekst- og diskursanalyse (D) for Norsk årsstudium, modul A, språk- og tekststrukturer, slik det er spesifisert i studieplanen for denne studieenheten. Du skal velge to deler (inkludert delspørsmål) og skrive ett av svare dine på bokmål og det andre svaret på nynorsk (med mindre du har søkt om fritak). Du kan selv bestemme hvilket svar som skal være på bokmål eller nynorsk.

Vekting:

Arbeidstid per oppgavedel er beregna til ca. tre timer. De to oppgavedelene du har valgt, teller likt i vurderinga og ved karaktersettinga. Karaktersettinga følger ECTS-skalaen og den norske kvalitative beskrivinga av bokstavkarakterene.

Hjelpemiddel:

Norsk-norsk ordliste (uten egne merknader/markeringer)

Vedlegg: Per Johansen: *Dialekter*. Hamar Arbeiderblad, 29.04.2011, s. 28.

Sider: 2 oppgaveark (bokmål) + vedlegg

OPPGAVEDEL A – Fonologi

- Avisinnlegget "Dialekter" (se vedlagt tekst) inneholder faktafeil om fonologisk terminologi/kategorisering. Forklar Per Johansen hva som er den riktige inndeling, og på hvilket grunnlag man deler inn lydene i norsk.
- Per Johansen skriver blant anna også noe interessant om lydene *i* og *y* i Solør-dialekten. Diskuter dette skillet mellom to slike lyder ut fra et teoretisk perspektiv der du også kommer inn på skillet mellom fonem og allofoner.
- Hva kaller man det fonologiske fenomenet som Per Johansen prøver å skrive som *læinne* (normalisert: *landet*), *kæin* (normalisert: *kan*), *tæljkniven* (normalisert: *tollkniven*), og *hæin* (normalisert: *han*)?

OPPGAVEDEL B – Morfologi

- a) Per Johansen (se vedlagt tekst) skriver: *Solunga bruke itte bokstaven y i alfabetet i daglig tale*. Diskuter frasen *daglig tale* ut fra et morfologisk og ortografisk perspektiv.
- b) Diskuter ordforma *smågutten* i forhold til den morfologiske fagtermen leksikalisering.
- c) Analyser følgende ordformer fra den vedlagte teksten i en morfologisk trestruktur:
 1. *trøndera* (normalisert: *trønderar* eller *trøndere*)
 2. *meningsfylte*
 3. *kakuboksen* (normalisert: *brødboksen*)
 4. *bekjentgjøra*

OPPGAVEDEL C – Syntaks

- a) Diskuter den syntaktiske og semantiske forskjellen mellom de understrekette frasene i eksemplene fra den vedlagte teksten "Dialekter". Kom også inn på hvilken rolle verbet spiller i denne sammenhengen.
 7. *Trøndera fatte seg i korthet*. (normalisert: *Trøndere fatter seg i korthet*.)
 8. *Æ e i a (æ å)*. (normalisert: *Jeg er i A, (jeg òg)*.)
 9. *Hæin bæssfår ... hogg tak ti ei kaku* (normalisert: *Han bestefar ... hogg tak i et brød*)
 10. *Solunga bruke itte bokstaven y i alfabetet*. (normalisert: *Solungene bruker ikke bokstaven y i alfabetet*)
 11. *I Solør hendte det ei arti historie før nåa år sea*. (normalisert: *I Solør hendte det ei artig historie for noen år sia*.)
 12. *Høymessen er i dag aflyst* (normalisert: *høymessa er i dag avlyst*)
- b) Analyser følgende setning ved hjelp av feltskjema og syntaktisk trestruktur med markeringer for funksjon og form:
Klokkern skulle bekjentgjøra dette før menigheta ved å henge opp en plakat på kjørkjedøra. (Normalisert: *Klokkeren skulle bekjentgjøre dette for menigheta ved å henge opp en plakat på kirkedøra*.)

OPPGAVEDEL D – Tekst- og diskursanalyse

- d) Finn og diskuter konkrete eksempler på ekspressive, referensielle og mellommenneskelige språkfunksjoner i den vedlagte teksten "Dialekter". Trekk også inn Habermas sine tre gyldighetskrav (subjektiv, objektiv og sosial gyldighet).
- e) I hvilken grad mener du at den vedlagte teksten passer til hovedbetydninga til ordet/termen *kommunisere*?
- f) Hva er hovedproposisjonen, og hva er presupposisjonene i følgende setning:
Vi har fryktelig mange dialekter her i læinne. (Normalisert: *Vi har fryktelig mange dialekter her i landet*.)

VEDLEGG

Kjend tekst (diskutert og gjennomgått):

Dialekter

Vi har fryktelig mange dialekter her i læinne.

Trøndera fatte seg i korthet. Dom kæin få meningsfylte ord bære mæ hjelp ta konsonanter.

To smågutter hadde begynt på

såmmå skolen, og så skulle den ene førtælja den andre åffer ei klasse hæin gikk ti, og sa: Æ e i a æ. Hvorpå den andre svara: Æ e i a æ å.

Så var det småguttan ifrå Væillset som skulle førtælja hå sultin bæssfar hass var: Hæin bæssfar søgde seg på kakuboksen, hogg tak ti ei kaku og skar ta nåa digre blingser mæ tæljkniven, og tell å glæfse ti seg kræmerkaku mæ kjøpte, in sine.

I Solør hendte det ei arti historie før nåa år sea. Solunga bruke itte bokstaven y i alfabetet i daglig tale. Som dom seie: Vi har'n nukk, men vi benitter'n itte.

Presten hadde vørti klen, og klokkern skulle bekjentgjøra dette før menigheta ved å henge opp en plakat på kjørkjedøra. Der sto det: Høymessen er i dag afløst, da Gedde (prestens navn, uttales gjedde) er blevet sik.

Per Johansen

Hamar Arbeiderblad
29.04.2011
s. 28

(Teksten inneheld ein trykkfeil: *kjøpte, in sine = kjøptein sine*)

Normalisert tekst (bokmål):

Vi har fryktelig mange dialekter her i landet.

Trønderne fatter seg i korthet. De kan få meningsfylte ord bare ved hjelp av konsonanter.

To smågutter hadde begynt på den samme skolen, og så skulle den ene fortelle den andre hva for ei klasse han gikk i, og sa: Jeg er i A, jeg. Hvorpå den andre svarte: Jeg er i A, jeg òg.

Så var det småguttan fra Vallset som skulle fortelle hvor sulten bestefar hans var: Han bestefar sugde seg på brødboksen, hogg tak i et brød og skar av noen digre blingser med tollkniven, og begynte å gløfse i seg kremmerbrødet [kjøpebrødet] med kjøptennene sine [gebisset sitt].

I Solør hendte det ei artig historie for noen år siden. Solungene bruker ikke bokstaven y i alfabetet i dagligtale. Som de sier: Vi har han/den nok, men vi benytter han/den ikke.

Presten hadde blitt klein [dårlig/syk], og klokkeren skulle bekjentgjøre dette for menigheta ved å henge opp en plakat på kirkedøra. Der sto det: Høymessen er i dag avlyst da/fordi Gedde (prestens navn, uttales Gjedde [som også er navnet på en fisk]) er blitt syk [sik er også en fisk].